

listy inf.
opr. H. Wierzbicki

poprzedni nr M-329

II 2006

As

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Asystent Muzeum Pomorskiego w Koszalinie i Rezerwy
oraz Wojskowej Służby Politycznej

87-100 Koszalin, ul. Piłsudskiego 53, tel. 0042 54 42 22 186

e-mail: fapok@wp.pl; www.zawacka.pl

NIP 956 16 25 127; REGON 870502736

KRS 0000041592

Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Tomii

Lipno
AK

Żiołkowski Franciszek
p.s. „Witoye” s. Stefana
M-329/938 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Liońkowski Franciszek

J: IV-328/938 Pom.

Lipno AK

I./1. Relacja l. 325.1-42

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne l. 3

VI. Fotografie bn alb

1./1. Relacja - Liótkowski Franciszek

1. Relacja Franciszka Liótkowskiego
o działalności konspiracyjnej
ojca Stefana i własnej sprawie
10.02.1992, młp. ony.

k.11 s.1-21

2. jak wyżej, kserokop.

k.21 s.22-42

Opis powstania działania
Organizacji ~~Polscy Sily Zbrojne~~ ^{Grupa Zwyciastwu} ~~Pobici~~

Rok 1939 w dniach 10-12. grudnia do mego ojca przybyło 3 nieznanym mi mierzyn rozmawiali z mym ojcem tematu rozmow nie znam. Dnia 11 grudnia zaniosłem Herbate Kanapki przygotowane przez moja Matkie wówczas z ost mego ojca padły słowa Panie Rotmistru ja natychmiast wyprzedłem. Dwaj Panowie z tej trojki ponownie przybyli 28-29 grudnia 1939 roku. W tych dniach odwiedziło nasz dom kilku Panow ⁸⁻¹⁰ w śród nich znam tylko

Ignacego Romanowskiego gdyż był mieszkaniec Miynca dwóch poznatem później byli to Witkowski Piotr Bejgiel zważył o Romanowskim myślałem że przyrzedi porozmawiac z ojcem o

wojnie gdyż moj ojciec zostal zmobilizowany 24 sierpnia 1939 roku brał udział w walkach pod Kutnem i Obronie Warszawy.

ci panowie przychodzili przyjezdrali pojedynczo i myśle że spotykali się tylko na drodze a najwyżej w dwojku w domu 29 grudnia wieczorem nasi goscie odjechali. W śród nich był

Pan Kapitan. 1940 Koniec stycznia i ~~piętny~~ ¹⁻² drugi luty moj ojciec wyjechał z domu ~~z~~ moja Matkie oraz dwu młodszych braci i Babci ~~z~~ na 4 tygodni do swy rodziny. aby nie były obecne w domu. pozostalem tam z ojcem gdyż potrafilem opratec inwentarz doje kraj. przyrzedac paniki.

W czasie nieobecności Mamy pojawil 30 stycznia do 2 luty przybyło dużo ludzi do naszego domu ludzi ktorych znam byli to uczestnicy wojny ~~na~~ nazwiska podam później przychodzili pojedynczo czasem po dwóch a nawet ~~4~~ ⁴ razem nigdy

-2-

11/2

Przez 4-5 dni przewinęło się przez nasz dom około 80-100 osób
Wśród Panów był Pan Kapitan którego już zapamiętałem oraz
dwój którzy byli 10-12 grudnia. Odbisai podglądałem jak
ci co wychodzili do stodoły wkładali wojskowe mundury
i czapki rogatywki podnosili prawą dłoń do góry czapki
tymczasem w lewej dłoni ślów przysięgi nie pamiętam

Wśród tych ludzi byli Romanowski Bejgier Witkowski
oni odbierali przysięgę już przygotowywałem posiłki jedzenie
na 6 a czasem na 7 osób nie licząc ojca i siebie

Do powstania mamy braci i Babci ojciec mój wyjechał na
3 dni do swej siostry Ewy Ziolkowskiej wyjeździe było nauczycielką
przed wojną, po 1945 też pracowała jako nauczycielka dostawała
dodatek za prowadzenie osiady w czasie okupacji

✓ Pan Kapitan przyjechał pod koniec kwietnia 1940 roku
też przychodzili panowie którzy byli u nas 28-29 grudnia
~~28 kwietnia~~ Pan Kapitan był z żoną i jednym nie znanym mi Panem.

✓ 28 kwietnia a może 29 do naszego domu przyjechał Pan Tomś
przed wojną do 1938 roku pracował w Radiostacji w Toruniu
jego starszy brat był ^{podpisał} ~~podpisał~~ Kowalcem wojska wszedł do piwnicy
pod podłogę mieszkanca Słynałm słowa Tomśa ja mam dwa
tytuły wzmaga mi ich do wojska wiem że chodziło aby ~~to~~ podpisać
Folchiste i wstąpił do poligii zrezygnował z pracy histonora
i był członkiem Partii Pan Tomś był u nas jeszcze parę
razów jako poligant miejscowym ojciec mówi że to jest Kurzyn
już latem 1940 roku przywieźli duże lampowe radio które było
schowane używał i obsługiwał go porucznik Kiliński wicz. Zygmunt
Kiliński wicz Słynałm też słowa Tomśa że oni mi nie będą
kpić gdyż moje Babcio matka żona były Polkami a o bracie
już dowiedzą że ~~już~~ był oficerem

Kwiecień 1940 roku. Wujek Józef Kiliński wice przewodniczący
 uczeń ^{Seminarium} Gimnazjum w Wymplinie Kłipna zaczął pisać na maszynie
 copisał niewiem. Sierpień 1940 roku. przybyła nowa Maryna do
 pisania oraz powołacz śmierdzący denaturat aby zneutralizować
 go posypywana Karbid. ~~Kwiecień~~-Maj w domu Wujostwa
 Kilińskiego odkryłem schowany aparat telefoniczny wojskowy
 i coś czego nie znam był to miny i aparat do wysadzenia

- Od końca kwietnia 1940 roku przyjeżdżali rożni Panowie
 rowerami byli to Marcinkowscy Sufkowscy Bujahcy i inni
 byli bywali też nie znam mi wyglądający na sportsmenów
 później dowiedziałem się że byli to kursy z fajerkami
 Łączności i kurs podoficerski - trzech ludzi otrzymała
 stopnie podoficerskie w Srod przyjeżdżających był Pan
 Olszanowicz ~~to~~ pracownik kolejowy miał żonę i córki która
 ukończyła szkołę teatralną bywała Pani Blondynka z ulicy
 Warszawskiej & gdy przyjeżdżali do nas było nowocześnie
 pisanie i czysto pachniał denaturat oraz Karbid
 Na ulicy Warszawskiej byłem 3krotnie do 1943 roku
 przyjmowała mnie starsza Pani wieptowki na drzwiach nie było
 w między czasie przychodziła znajoma Pani Blondynka której
 dawałem torbę z zawartością niebiała torba miała
 podklejane dno co wiozłem z powrotem nie wiem. bywałem
 pięciokrotnie na ulicy Kopernika u Pana Tomasa wiem że
 były to matryce "Wujek Tomś" brał moją torbę i wychodził
 do innego pokoju a potem ją mi dawał z powrotem czasem
 był to papier z Torunia zawsze wyjeżdżałem przed godziną
 13³⁰ tak było ~~to~~ wszystko przygotowane aby o 14³⁰ być w
 domu

- ✓ Rok 1941. czerwiec w Nowogrodzie aresztowano pierwszą grupę. Aresztowano 12 osób 10 przywieziono 2 lipnia i powieszono. Koniec czerwca 1941 roku Aresztowano w Mazowie 15 osób pięciu z tego 10 przywieziono i powieszono na miejscu. do Mazowa jeździł Nauczyciel Lipiński z Bobnejewic mowa o nim i wiadomości opiszę później miał kontakt z tamtejszym nauczycielem któremu pomógł się uciec 1941 wrzesień zacząłem jeździć rowerem [okropna balonówka] do wujka tak karano mi nazywać osoby do których jechałem
- ✓ Ławicy Bejgier ~~z~~ Wroblewski Szubekowo Witkowski
- ✓ U Bejgra często spotykałem w jego gospodarstwie powojennego sekretarza Urzędu Gminy Bobnejewice jego nazwisko Bzewiecki
- ✓ W 1942 roku zacząłem mnie wypytać do Obrowa Jandecki Teodor i jego syn Artur jeździłem do Kowalewa ul. Szopena
- ✓ Stefania Jwica prowadziła Krawiectwo po jej aresztowaniu do Jan Nitka piekarnia ul. Toruńska
- ✓ Golub Bobryń piekarnia Teodor Jwica [przed wojną właściciel] Szef Niemiec w okresie okupacji
- ✓ Milerowy Adam Wisniewski zakład Krawiecki
- ✓ Klement Obory (brat) jego prawdziwe nazwisko Szubewski
- ✓ Cieshochin Kosielną Głowacki czerwiec Rumiński
- ✓ Lubiec. Zakrawska Koto Miłyna na ich ziemi Niemcy zbudowali baraki i łagru jęńców wojennych Anglii
- ✓ jeździłem do Nowogrodu Organista nazwisko nie znam tylko pseudonim "Rudy"
- ✓ Skape Koto Chęćmy Ziobrowski wózitem cordo brozda
- ✓ Mazowie Bruzdewice pseudonim Kruk bywał tam najmniej raz w miesiącu od początku 1943 roku.

- Oberj mają swój klasztor tam jeździłem kilka razy już w 1942 roku w 1943 roku byłem tam 3 krotnie dwukrotnie
- ✓ jechałem do krawca Wisniewskiego on przerabiał ubiorz
 - ✓ zakome które przywoziłem do domu Fotograf Wroblewski robił zdjęcia panom których nie znam w naszym domu przebrani za w stroje zakomikow Ojciec odwoził ich do stacji kolejowej Turono
 - ✓ Skąd przez Poznań jechali do Francji białe załóżniki Obronowice tak było dwukrotnie z wyjazdami do Francji w 1943 roku byli w domu dwój Angliki zbiegli z Lubicy oni zostali ubrani w mundury policjantow niemieckich. Im pomagała Pani z Karczewicy
 - ✓ Skąd byli Mundury tego numeru oni władali językiem niemieckim rozmawiał z nim Józef Kłiszkiewicz. Zostawili swoje adresy obydwoj byli z Londynu w wrześniu 1945 adresy te znalazła u nas Bezpłucka i je wzięła tak nie mogliśmy utrzymać kontaktu czy dojechali do Francji. Rok 1941 jesienią byli u nas Żydzi dwie osoby w wieku średnim. Ojciec nie było w domu podczas poranku. Wśród żołtyn i policjant niemieck z posterunku w Lubicy wyprowadzili Matę mnie i tych dwa żydow postawili nas pod ściönę domu Zapytali ich ich czy są Żydami Oni zgodnie oświadczyli że są "stara zakomni Niemcy przekonani byli że są katolikami Żydzi byli wolni a my nie rozstrzelani However Ojciec zmienił psa na bardziej złosliwego Listopad 1942 roku przywiezioną młodą Żydówką nie miała dokumentow po tygodniu Otrzymała Metrykę urodzenia wzięła ją od nas siostra Ojca Ewa Ziolkowska tą Żydówką spotkałem u zakomikow w miejscowości Oberj pracowała tam jako Ogrodniczka jej też zdjęcia robił Wroblewski w naszym domu. Rok 1940-41 w domu naszym zrobiono schowek podziemny można było przechodzić pod domem do Skoboty 8 2 tam też niewydostać się na zewnątrz.

-6-

W Stodole używano powiechera jedynie gdy było bardzo
mroźno w domu. lub u Kilińskich

- ✓ Rok 1943 maj czerwiec Aresztowano około 40 osób z organizacji
lipnowskiej wśród nich dwaj Kilińscy Jan Kiliński i
Tadeusz Stalmierski Ramkau Marcinowski Grabowski

Łojka Brabińska lipiec 1943 rok następują następujące
aresztowania Zygmunt Kiliński, Stefan Jurka Brzeźnicki
Zaknewiska zwolniona po 5 miesiącach.
Rozanik razem około 60 osób przez ostrzeżenia zdołała
uciec. moją Ojciec przesiedlił w Schronie i domu nie pokazał
się przez całe 3 tygodnie po tym okresie był przetrzymany
czy jeżdżąc do lasu nie spotyka "Band"

- ✓ Wyjaśniam że moją Ojciec Stefan Ziółkowski oraz Jan Butler
dostali uprawnienia do poruszania się latem dobowego jako wozacy
drewna z lasów do tartaków w Lubczu Golubiu Toruniu
Cierpicach kto to załatwił tego nie wiem

~~Roz~~ Moją powrót.

Nazywam się Ziółkowski Franciszek syn Stefana i Cecyli
Kilińskich. do wybuchu II wojny skończyłem 5 klas szkoły
podstawowej. Co wozili co przewoziłem nie wiem gdyż
pisma były w kierownicy roweru oraz ramie pod siedzeniem
jak dowiódł że postugiwano się mną mimo że nikt nie odbierał
żadnej przysięgi do listopada 1943 roku.

- ✓ Lato 1941 listopad Sługa Szykowski przewożący w Sobocińskich
był kilka razy rewidowany przetrącano jego mieszkanie w obawie
przed wypadką zastąpiłem go ja zawrę jechałem do "Wujka"
lub "Cioci" gdyż stawałem rower utropną balonową brono ją
do zabudowań i tam wybierano lub wkładano materiały
często po wizytach tych z Torunia wozili torby miały pod klejone
cieno

1) V Stefan Ziolkowski Był obrońcą Ochotnikiem
w 1920 roku poroster w wojsku był podoficerem w
~~Baranowice~~ 82 p. Artylerii Baranowice po przewrocie
mojowym 1926 roku przenieśli do 102 pułk. Ojciec miał
siostre była przed wojną nauczycielką. W 1939 Ojciec 24
sierpnia został zmobilizowany brał udział w walkach
pod Kutnem i Obronie Warszawy. z Blonia transportem
przywieziony do Torunia skąd udało mu się zbiec
w tym czasie dużo żołnierzy wracało z kulami "wojennymi"
Porządek Organizowania się opisał "Maj 1945 przyjechał
Jacek ppłkownik czere ludzi wiozła przysięge że nie użyje
swojej przynależności gdyż to grozi wywozem na Sybir
około 20 maja przyjechał samochód z żołdakami Radzieckimi
było ich 3 z opaskami żądali aby Ojciec pokazał im drogę
w tym momencie gdy Matka czesała ich młokiem wyszło
kroch ludzi którzy byli u nas przytkwili im pistolety zabrali
całą amunicję oddali im ϕ broń nie naleowaną i obiecali
że jeśli się zjawia jżone raz to ich zniszczą. Ojciec mój
wstąpił do P.S.L. Od czerwca 1945 nękała nas Bezpieka
ciągle budzenie nocą rewizje tak było do sierpnia 1948
gdy pewnej nocy Ojciec musiał zjeść kielimając dostał po
szklankę wódki. zawrze szukał broni amunicji i wzię 22
Ojciec nie należał do A.K. nie wstąpił do Zbawidła

2. V Romanowski Ignacy zamieszkały w Miynicu był podoficerem
zawodowym plutonowy. Był dowódcą plutonu w czasie
Organizowania 1940 on oduberwał przysięgę od swych podwładnych
po wojnie pracował na tym gospodarstwie był obecny gdy
28-29 grudnia byli u nas kapitan i jego koleżdy

~~Ale doty o sobie Po zakończeniu w~~

Moja dalsza praca po zakończeniu wojny chodziłam na kursy w celu ukończenia Szkoły podstawowej Kursy w Mińsku 1945-46 Szkołą odbywałam się wieczorami. Gdy skończyłam szkołę podstawową 15 września 1946 roku zostałam przyjęta do Powiatowego Gimnazjum a następnie Liceum w Gronowie. Złożyłam podanie do Porucznika o przyjęciu mnie na Wydział Techniczny. 1 lipca 1950 skierowano mnie do pracy w Zarządzie Powiatowym Związku Młodzieży Polskiej byłam z wyboru Wiceprzewodniczącym. Około 15-20 lipca Berpiewa zrobiła akcję pokonania Miynow jakiej nocy spaliły się częściowo wapińskie w okolicy. Torunian Podchorążym z 1. Technicznym Komitetu Powiatowego PZPR (Leon Żakła) powiadziłam że za tą akcję karałbym kogoś powieść. Żakła powiadziła jaki byłby pojście do Wojaka. 30 października 1950 roku znalazłam się ubraną w mundur podchorążego pommięściącach promocyjnie pracowałam w aparacie wojakowym do 1955 roku. Od stycznia 1956 - do 1963 pracowałam jako Instruktor Komitetu Powiatowego następnie Wojewódzkiego i z powrotem od 1961 Komitetu Powiatowego do 1968 byłam członkiem egzekutywy wypadku mechaniczne złozenie legitymacji. Rok 1964 rozporządziłam pracować ponownie jako mistrz warsztatów. Od 1968 byłam kierowniczką warsztatów do 1976 roku. Po wypadku jestem inwalidą II grupy.

- ✓ Do organizacji A.K. zostałam przyjęta w listopadzie 1943 roku. Złożyłam przytygię moim pseudonimem "Wilga". Wykonywałam polecenia (jaskółki) pseudonim) Józef Kiliński i wice oraz mego ojca. Opisuje teraz znanych mi członków organizacji do których jeździłam i przekazywałam materiały lub je przywoziłam.

W czasie okupacji i po wojnie nie był prześladowany. 3/11/9
zmarł w latach 1986-

3) ✓ Jan Kiliński podopieczny Wojska po zdemobilizowaniu zorganizował w Mińsku Organizację Strzelce został komendantem przeprowadzano ćwiczenia wojskowe z młodymi ludźmi mieli do ćwiczeń Bronie palną karabin i małokalibrową odbywali strzelania Rok 1939 zmobilizowany do Wojska Obrony Warszawy 14 ppiechoty Włocławek po powrocie pracował w Cegielni Łubiec. 1943 aresztowany wywieziony do Obozu Mauthausen skąd w połowie sierpnia 1944 udało się zbiec pozostał w okolicach Warszawy do której się nie przedostał powrót maj 1945 roku. Aresztowany przez Berpiękie w 1949 roku porot z więzienia w 1952. 30 grudnia freedom w Ranicu następnie w Bytomiu Zmarł w 1980 roku. Wiem że brał udział w szkolniach strymer stopień plutony w ~~to~~ wojnie 1939 roku. nie wstąpił do ZBOWiD.

4) ✓ Zygmunt Kiliński urodził 1914. Formosa ppiechoty kacerzowiec Brał udział w Obronie Warszawy powrót w listopadzie 1939 roku Brał udział w szkolniach awans do stopnia Kaprala. Aresztowany w 1943 roku przebywał w Stutthof później Filia w Gdańsku Po wyzwoleniu koczony w Olsztynie powrót do domu lipiec 1945 nie był prześladowany przez Berpiękie gdyż jeniec 1945 wyjechał na ziemię zachodnie przyjechał w 1956 roku. Zmarł 1981 roku. nie wstąpił do ZBOWiD mianem wiotornia

5) ✓ Leon Kiliński urodził w Obronie Modlina powrót jako cywil w październiku 1939 pracował w Cegielni Łubiec 1943 koczował przed aresztowaniem przebywał na terenie Półki. W 1944 wywieziony do Niemiec okolice Szwajcarii mieszkał w Mierzynie powrót Łubiec jest anista brał udział w szkolniach awansował na kaprala 12 PT-162.

postanowi aby obecnie ujawnić organizację opisać i rozmawiać z ludźmi którzy należą

6) ✓ Alojzy Kiliński urodził się w 1940-42. aresztowany w 1944 roku, siedział w Foruniu zwołony i kierowany na prace przymusowe do Numec powiat w 1945 roku. Mieszkał w Toruniu pracował jako nauczyciel zawodów. ~~na~~ adres Toruń ul. Jutowskiego 8 telefon 399-04

7) ✓ Jan Buller członek organizacji dostał upoważnienie do jazdy całonocną jako wozak drewna z lasów mimo ostrzeżenia aby nie jechał do lasu zignorował uwagę Niemcy po dokonanej rewizji przywrzeli go do domu załodowali całą rodzinę i wywieźli na Żuławy. Dwa krotnie do niego jeździł prof. Kiliński. o czym była rozmowa ni wiem nigdy nie pytałem Buller zmarł w 1987 roku

8) ✓ Józef Kiliński wicz. (Jankotka) (pseudoni) przed wojną uczył Gimnazjum w Wymyslinie koło Lipna dobre znał język niemiecki w czasie okupacji skierowany do prac drogowych Rok 1940 kwiecień posiadał maszyny do pisania i dużo pisał Lipiec 1940 zmienił maszynę & na większą przybył powieściarz co pisał i powielano ni wiadziałem początkowo gdyż zabierał to historyk Szymon Sujkowski Józef i Zygmunt Kilińskowieśre flucholi radio które gdzieś chowali nigdy nie natrafiłem na jego ślad Od lipca 1940 do czerwca 1943 przyjeżdżał Pani z Torunia ul. Warszawa 8 przyjeżdżał Pan Olszowski też z Torunia Pani Zakrewna z Lubowa po ich przyjazdach było zawsze więcej ruchu pisania wyjazdów Tam też często wyjeżdżał gdzie ni wiem był dowódcą gdyż od niego przyjeżdżał

Wiem że brał udział w szkoleniach Stopnia nie znam
 Po aresztowaniu jego brata Alojzego Zakopuł ~~to~~ Marjny do
 Pisanie powielacz i M Bubelek z dokumentacją Jan zdaży
 zbicie następny noży przykro go aresztować w ich mieszkaniu zrywali
 nawet podłogi powrócił w Marcu 1951 1945 Od lipca
 1945 systematycznie szukała go nocami Berpika W 1946 roku
 porucił do pracy w kopalni Kobi. Olsztyn miesiąc w Olsztynie
 później w Ostrołęce Aresztowano go jesienią 1954 roku siedział
 w więzieniach do 1956 po uzyskaniu wolności nie był już
 zdolny do pracy leczyl się w szpitalach Przyjeżdżał do Miynca
 chciał znaleźć zakopane materiały ale zmiana terenu
 tam ogrod dom mieszkalny i zabudowania gospodarstwa były
 zniszczone zostały pobudowane nowe na innych miejscach
 pomagali mu dwaj bracia ale nie udało się odnaleźć
 Zmarł w 1971 roku jako kompletny staruszek

9) ✓ Artur Sandeck. Obrowsko Obrońca Modlna brał udział
 w szkoleniach przed aresztowaniem przedostał się do okolic
 Warrawy (Legionowo) stąd wywieziono go do pracy
 pod Belgię Po powrocie przyjechał na teren do P.S.L.
 rozmawiał z Ojcem oraz kilkunastu Ałojzym

10) ✓ Teodor Sandeck posiadał woz z podwojną demicą
 można było wozie całe karabiny miał prawo celodobowe
 do wywozu drewna przyjeżdżał w pewnych odstępach
 czasu do Miynca Teodor Jabłonski uważam że stamtąd
 zbierał broń dostarczaną przez Oficera niemieckiego który
 przyjeżdżał z oddziałem na ćwiczenia do Miynca zostawiał
 swój samochód w zabudowaniach Jabłonskiego tak było od
 czerwca 1940 do listopada 1943 rok Sandeck miał
 ukończone Gimnazjum był legionistą o stopień plutonowy

Zmarł w 1961 roku

- 11) ✓ Lucjan Sujkowski żołnierz w rehinia Łacnoiciowiec podopieczny. W czasie okupacji Łacnoic w Bobnejewicach mieszkał w Łacynku to on rozwoził pierwsze ulotki gazetki parokrotnie kontrolowany przez policję niemiecką. Aby nie było wpadki przypadkowej uzgodniono prawdopodobnie że przestanie wolic wyżej wymieniony niechciał ujawnić działalności ani wspomnień Miészka w Chełmży ul. 19 Października telefon 825-12 jest członkiem Zbawidła jako uczestnik wojny z 1939 roku on na pewno znał więcej ~~12~~ ~~12~~ anizeli je ludzi którzy byli członkami Organizacji
- 12) ✓ Stefan Sujkowski przed wojną uczeń gimnazjum w Toruniu początkowo pracował w gospodarstwie następnie w Leśnictwie Bobnejewice Po wojnie ukończył szkołę leśniczą był leśniczym dotychczas nie znam
- 13) ✓ Bujahaj było 3 braci dwaj to żołnierze w rehinia czerwie i między braci udział w szkoleniach Ten o pseudonimie "Kaczka" odbierał moją rower i to był on nie brał udziału w kursach pracował w gospodarstwie Wiem że to on jechał do Nowogrodu gdyż raz "Rudy" przekazał mi przemieszka "Kaczki" raz "Kaczka" coś przekazał mi "Kruka" w Mogowsku to znaczy że nie tylko je tam jeździł z gazetkami
- 14) ✓ Jan Łaskowski żołnierz w rehinia obrońca Warszawy wywieziony w 1943 roku w marcu na prace do Niemiec po powrocie członek P.S.L. przetransportowany przez Berpikę nie wstąpił do Zbawidła zmarł w 1986 roku.

- 15 ✓ Stanisław Piotrowski zainicjował w swoim zmotywowanym 24 sierpnia udział w Obronie Warszawy wyrażony na pracy przymusowej zmarł w 1986 nie wstąpił do Żłobiska
- 16 ✓ Bejjier Jerzy żołdak uczestnik wojny był szefem kompanii kompanii Zamordowany na miejscu zamieszkania w 1943 roku nie zdradził miejsca ani kto należy do organizacji kwaziem z obywatela szefa. objął po nim objął mój ojciec gdyż wiedział ~~to~~ gdzie była schowana dokumentacja którą przyniósł podsłuchaniem rozmowy z "partyzką" jaką prowadził ojciec na temat Bejjiera i co z tym zrobić aby przetrwała w pamięci w czasach
- 17 ✓ Wacław Rybicki pseudonim "Rydek" brał udział w szkoleniach wyrażony na pracy lub może ucieczka powiat w 1945 roku naliczył do PSL. Berpiera nie było ~~to~~ go do 1948 roku nie wstąpił do Żłobiska mieszka w Bobrownikach żyje
- 18 ✓ August Piotrowski uniknął przesładowani rozmowa z Hunkem jedni cięsto do Torunia Lipna włocławka nie ujawnił się nie wstąpił do Żłobiska mimo że był zmotywowany w marcu 1945 do wojska. Zmarł w Bobrownikach 1987 rok
- 19 ✓ Teodor Jabłonski był na przysięce miał dobre położone gospodarstwo ~~to~~ nad brucą w 1940 roku przyjechał tam Oddział wojska niemieckiego Oficer zastępca u niego swój samochód tam wychodził do ich domu pić mleko tak było do 1943 roku oddział ~~ten~~ ten bywał 1-2 razy w miesiącu Wiem że ten Oficer sprzedawał broń amunicję gdzie było to wywołane wiadomości Teodor Sandecki i Józef Kulisiewicz. Jan Buller też parę razy jechał do Jabłonskiego

- 20 ✓ Feliks Janowski przysięgł od niego odbebrać Romanowski
od 1941 ukrywał się między obecnie w Toruniu żyje
ul. Nowocyna 140 miał zgłosić się do organizacji AK.
- 21 ✓ Lucjan Berczyński żołnierz w rejonie woli nad Bzurą był
na przysiędze między w Miłynie wywieziony na prace przymusowe
powrót w 1945 roku to on przekodził w wywozie jego ojca na Sybir
nie wstąpił do Zbawiciela zmarł w 1982 roku
- 22 ✓ Jan Berczyński pseudonim Indyk był na przysiędze Od 1942.
ukrywał się po zakończeniu wojny ekorował na płucach zmarł w
1947 choroba nekroz przez Berpitz brał udział w szkoleniach
- 23 ✓ Marcinowski było 3 braci + ojciec nekroz przez Gestapo zmarł
24 w 1943 po rewizji i biciu w lipcu 1943 roku
25 Marcinowski przyjeżdżał na ćwiczenia swój był istnieniem
udział w walkach pod Miławą
- 26 ✓ Tadeusz Starbunowski Aresztowany przez Gestapo w 1942-43 wywieziony
do Stutthofu po wyzwoleniu wrócił do wojska był
podoficerem zawodowym obecnie mieszka w Grudziądzu
- 27 ✓ Franciszek Grabowski żołnierz w rejonie był na przysiędze Aresztowany
w 1943 lipiec ślad po nim zaginął brał udział w kursie podoficerów
- 28 ✓ Jakub Reuminski żołnierz w rejonie 1939 roku Armia Kraków
był na przysiędze kierował na kurs podoficerów miał stopień
kapitana wywieziony w 1943 roku po powrocie był w 1944
wyemigrował w 1946 roku nekroz przez Berpitz nie znał
Solmych lasów.
- 29 ✓ Jan Jankowski był na przysiędze w czasie okupacji pracował przy
budowie drogi uczestniczył na szkoleniu po wyzwoleniu wrócił
do wojska nie wstąpił do Zbawiciela zmarł w 1985 roku.

- 30 ✓ Zbigniew Ramkau Odburat przysięgi był dowódcą szwadronu
 nie znam jego rejon to cały obszar Obszar Gminy Nowogrod
 Bobnejewice i dalej na powiat Lipno w roz 2mim bywał
 "Kapitan". Samego Ramkau spotkałem dwa krot na u fotografa
 Wroblewskiego pseudonim "Towa" poznaj "Wilk"
 Zbigniew Ramkau Mienka Obecnie w Poznaniu
 Adres Zbigniew Ramkau Poznan ul. Ścieniawska 32. Kod 60-118
 Telefon 273-880 dzielnica Junikowo
- 31 ✓ Andrzej Ramkau mieszka w Bobnejewicach telefon 817-13
 gdzie spędził lata okupacji niewiem był kimerzym obecnie
 jest emerytem
- 32. ✓ Czesław Wroblewski przedwojenny podoficer zawodowy broni
 pancernej w latach okupacji mieszkał w Szymbarkowie miał
 zakład Fotograficzny przysięga od niego Zbigniew Ramkau
 był skrytką kontaktową aresztowany czesławice marzec 1943
 zesłany do Mauthausen. Po zakończeniu wojny pracował na
 różnych stanowiskach Oskadi w Szubinie Obecny adres
 Czesław Wroblewski ul. Browarna 3 Szubin
 robi zdjęcia dla potrzeb organizacji jest członkiem Zbawidła
- 33 ✓ Edmund Wroblewski przesładowany i wprzeżony przysię okupację
 obecni w którym przebywał nie znam mienka obecnie w Jdanisku
- 34 ✓ Zenon Wroblewski aresztowany w 1943 roku cierpien ślad ponim
 zginął ojciec jego zamordowany w 1943 sierpień na miejscu
 Okupant nie miał kogo zawiadomić o jego śmierci
- 35 ✓ Piotr Witkowski Oficer był dowódcą (chyba plutonu)
 nie był rzykanowany przez żadnego okupanta nie wykazwał swęj
 działalnośc był na przysiędze byłym w jego gospodarstwie po aresztowaniu
 Wroblewskich parę razy Po wojnie przeciwnik detenspiracji w wojny
 przysiędze

od września 1944. każdy dowodzi 16 plutonu miał oddział partyzancki
Jako dojeżdżają się od 6-10 ludzi

36 v Alfons Fitych pseudonim "Boćka" poznany go w 1944 roku
pracował jako robotnik w gospodarstwie niemieckim miał
skonieczoną szkołę rolniczą był wyśledzony z niemieckiego gospodarstwa
nie ujawnił się nie znam dalszych jego losów ale już nie żyje
jego najmłodszy brat służył jako komendant Milicji a później
pracownik Bezpieki w Bobnejewicach.

37) v Filipin ^{Stawinski} nauczyciel w Bobnejewicach przerwano z nim
kontakty już w grudniu 1942. uważano go za kolaboranta
i było to prawda odjechał razem z Niemcami i ślad po nim
zginął gdy był jeźdźcą na gestapo wdepnie
Osobliwi przed nim aresztowany Stawinski 2 Marzec 1945

38 v Ruminika Bobnejewice imiona nie pamiętam pseudonim
"Bogatka" po zamordowaniu Bejjera był tam parę razy
to ona ostrzegła przed Nauczycielem Filipinem że on spotyka
się w Lipnie z konfidentem moim grupę prawną pracującym
w polacji po cywilnemu

39 v Dzieniecki spotykał go u Bejjera wiem że był w oborze
po aresztowaniu Pracował jako sekretarz kasy gminy w
Bobnejewicach był członkiem Zbawici.

40 v Jeronim Rozanski przed wojną ukończył gimnazjum był na
przyjacie w czasie okupacji pracował jako robotnik
Po zakończeniu działań wojennych nie dotrzymał przyrzeczenia
ujawnił się wiele razy był temylny przez Bezpiekę Lipnowską
bardzo żałował że zawarł uchwałom o Amnestii
Pracował jako główny księgowy w f. Lubieru. wiem że zmarł

41 v Stanisław Wernerowski brat udeścił w szkołach często
widywałem go w rozmowach z Jankowicz "Kubickim" pref.
pracował w niemieckim gospodarstwie mieniu w Krobi

42. Adam Wisniewski Miłuszewy Krawiec posiadał swój zakład zainicjował wreszcie Obronca Warszawy w wojnie pisarz Baonu wiem że przerobił na potrzeby organizacji ubiórów zaliczając oraz mundurzy polski niemiecki dla ludzi którzy jechali do Francji przed powstaniem wyjechał do Warszawy ranny w czasie powstania porzucił w Miłuszkowcu. tam też zmarł mianem na ulicy Piotra Skargi 11 jego wyjazd zolaterii koleją "Obronca" 11
43. Władysław Płowiec zainicjował wreszcie w Miłuszkowcu zbierając przed aresztowaniem przedostał się do AK Ziemi Kieleckiej po zakończeniu wojny ujawnił miś odnośnie bojów tak mówi jesienią 1945 daty tych losów jego nie znam
44. Zakreślona Lubisz no ich Ziemi niemiecy zbudowali Burek oboz dla juncow wojennych Angielskich było operacyjne uważam że ona też przynosiła i wynosiła medunki rozkazy oraz gazetki Aresztowana w 1944 roku wieści tej Pani już nie spotkałem
45. Stefania Jwicka Kowalko posiadała zakład Krawiecki jzdziłem tam parokrotnie ul. Szoperna Aresztowana sierpien 1943 roku siedziała w Kąbrznem Skąd wywieziono ją do Obozu po wojnie wstąpiła do Zbawienia jako więzień Obozu. przemieszła się do Gdyni jej Adres Gdynia ul. Żgodz 13 m. 9 telefon 21 08 67 od trzech lat nie rozmawiałem z nią wiem że w Kowalku zmarła jej Bret Alfons Jwicki
46. Jan Nitka po Aresztowaniu Jwickiej on odbiurał osiemnie materiały pamiętam jego pseudonim "Piórnik" zainicjował wreszcie 1945 wywieziony na Sybir powrot w 1949 roku wyjazd do Gdyni wiem że pracował na jednostkach przybyłych jako "Koc" elektryk

47 ✓ Majewski Lubisz Obrońca Modlina był na przetrzymaniu
wreszcie na szkoleniu jego dalszych losów nie znam
tylko tyle że miał jeszcze dwa braci może o nim więcej
wiedzieć Leon Kiliński

48 ✓ Wacław Rybkowski mieszkał w łupnie aresztowany
w 1943 roku oboz w Mauthausen może o nim wiedzieć
coś więcej Czesław Wroblewski z Lubina

49. ✓ Zofia Brubinska Nauczyńska Wymyślina K/ Lipska
aresztowana 1943 rok zesłana do obozu prawdopodobnie
po powrocie przemieściła tu na ziemię zachodniej części Niemcy
zamordowali jej męża w 1944 roku.

50 ✓ Babilicki Lesnierz Olszówka Lesno przeciwko całej
okupacji po wojnie nie ujętym tu kontakt z nim miał
moj ojciec Jan oraz Jan Buller więcej o nim może
może wiedzieć Ramon gdzie znał tu

51 Ani Potochowiec Toruń ul. Panieńska pracownik na tartaku
Toruń kontakt miał w czasie drzewa ja tylko dwa krotnie
wiem że w latach 49-52 siedział razem z Janem
Kilińskim na flocie w więzieniu reżymie ze
potrzebą broni i amunicji o dalszych losach nie znam

52. ✓ Ziobrowski Skape K/ Chermny było to gospodarstwo
i dom stojący obok dwukrotnie jeździł wioząc coś
dla "broda" wiem że "broda" to ukrywający tu
Kapitan Wojska z garnizonu Chermno mieszkał po wojnie
w Grudziądzu dalszych losów nie znam

53 ✓ Teodor Żwicki Dobryń piekarnia pierwszy raz był
koniec marca 1942. rok wiem że on ukrywał tu przed
Niemcami już od początku wojny 1939 roku. co pierwszy raz
wiozłem nie wiem bo mój rower brano i chowano aż do

torby wkładano chleb który braci odemnie Józef
Kulwicki lub mój Ojciec nigdy nikt inny
Pod 1945 został aresztowany przez Rosjan po pięciu
dniach ucieki z podróży utrzymał tę sztukę go Bezpieka
W 1946 wyjechał do Gdyni pracował jako robotnik dekarstwa
mieszkał na ulicy Abrahama numeru nie pamiętam
ale zawsze bym tam trafił

54 Boniecki ^{Hennryk} Malszyce widziałem go na szkoleniach
kontaktów nie utrzymałem dalszych losów nie znam

55 Jan Ossowski żołnierz walczył pod Mławą
udział w przysiędze po wojnie wyjechał z Miynca
pracował w Toruniu ~~na kolei~~ jako kolejarz

56 Głowacki Ciechocin obsługa kościoła dostarczał
materiały czasem do zakrycia kościoła tam był
schowek czy należał do organizacji nie wiem

57 Ruminski prowadził sklep i gospodarstwo tam byłem około
trzy razy może 5 Ciechocin

58 Nowogrod Organista nazwiska nie znałem pseudonim

"Rudy" torbę pozostawiłem pod schodami po Koncornej

modlitwie brałem ją i wracałem do Miynca

59 Nitecki Lubisz Apteka ten zastąpił aptekar
przekazywał mej Mamie Cecyli Ziolkowskiej przygotowane
woreczki paruki były dość duże zawsze starannie
upakowane w specjalnej torbie te paruki wywoził mój
Ojciec Jan Buller czasem braci Józef Kulwicki
Czy Nitecki należał do organizacji nie wiem

bo Jan Wierbowski zaimie kresnia po aresztowaniu
 Wierbowskiego on był fotografem po wyzwoleniu wrócił
 ponownie do Wojska dorobił tu stopień sierżanta czy naliczył
 do organizacji tego nie wiem jego adres Forum ul. Rybia 24
 telefon 294-38 należy do Zbigniewa Kwarcia z wiadomości o
 działalności

Wyjaśnienie

przypominam sobie rozmowę z Janem Kilirkiwiczem był
 rok 1946 kwiecień lub maj mówił że ten kapitan
 nazywał się Chojnacki lub Chojcki chodzi o tego który
 w grudniu ¹⁹³⁹ na początku 1940 organizował służbę zwiastu
 Golski wymieniam że dwa nazwiska gdyż dobre nie
 zapamiętałem wymowy a nie chciałem pytać jeszcze raz

Sprawa spotkań była zorganizowana w ten sposób
 że Józef Kilirkiwicz oraz inni mi nie znani
 najmniej dwa razy w roku organizowali zdjęcia dla
 miejscowej ludności przy kościołach parafialnych
 tak było w Lichocinie Nowogrodzie Bobrejowicach
 Wywierano oplotenie że Fotograf będzie robił zdjęcia
 do dowodów a czasem i rodziny czekające na zdjęcia
 członkowie organizacji mieli wyznaczoną okazję
 otrzymać odpowiednio rozkazy zadania zdać raporty
 tym przełożonym. ~~W rozmowie~~

Jeśli chodzi o pomoc aresztowanym to wiem że
 co pewien czas były wysyłane paczki na konkretne
 nazwiska tą sprawą zajmowała tu moja mama
 Ciocia Ewa Ziolkowska w M. Lurzewach Wisniewski
 w Kowalewie na ulicy Torunskiej Grodziecka lub Grodzieńska

dom zaraz przy piekarni po lewej stronie idąc
w kierunku Torunia

Rok 1944 w Mierzynie utworzono oboz dla
żydów. Były maltretowane brak odpowiedniego
ubioru butów wygnani. Okoliczna ludność
w miarę możliwości pozostawiała chleb ~~na~~ w miejscach
gdzie one przechodziły do pracy najlepiej było tym
które pracowały przy budowie umocnień ziemnych
okopów schronów tam można było pozostawić im
owoce warzywa jakis buty chleb trzeba było
to robić bardzo ostrożnie gdyż groziło to śmiercią
w razie przytupania

Przypominam sobie że Wojciechowski właściciel Miyno w Jasionce
dostarczał mąkę z której kobiety robiły chleb dla partyzantów
uważam że był cennym członkiem organizacji mar 1945
tak samo Fokinscy zamieszkałi w Jasionce blisko Miyno

Opis powstania działania
Organizacji ~~Polscy Sioły~~ ^{Grupa Zwycięstwa} ~~zbrojne~~ ^{Polaki}

Rok 1939 w dniach 10-12. grudnia do mego ojca przybyło 3 nieznanych mi mężczyzn rozmawiali z moim ojcem tematu rozmów nie znam, dnia 11 grudnia zaniosłem herbatę kanapki przygotowane przez moją matkę wówczas z ust mego ojca padły słowa Panie Rotmistru ja natychmiast wyprzedłem. Dwaj panowie z tej trojki ponownie przybyli 28-29 grudnia 1939 roku. W tych dniach odwiedziło nas dom kilku panów ⁸⁻¹⁰ wśród nich znałem tylko Ignacego Romanowskiego gdyż był mieszkańcem Miynica dwóch poznałem później byli to Witkowski Piotr Bejgiel żwają o Romanowskim myślałem że przyszedł porozmawiać z ojcem o wojnie gdyż mój ojciec został zmobilizowany 24 sierpnia 1939 roku brał udział w walkach pod Kutnem i Obronie Warszawy. Ci panowie przychodzili przyjeżdżali pojedynczo i myślałem że spotykali się tylko na drodze a najwyżej w dwójkę w domu 29 grudnia wieczorem nasi goście odjechali. Wśród nich był Pan Kapitan. 1-2 kwietnia 1940 Koniec stycznia i pierwszy drugi luty mój ojciec wyjechał z domu ~~z~~ moją matką oraz dwu młodszymi braćmi i Babcią ~~z~~ na tydzień do swej rodziny, aby nie były obecne w domu. pozostałem tam z ojcem gdyż potrafiłem oprzątać inwentarz dojeżdżając powiat. W czasie nieobecności mamy tutaj 30 stycznia do 2 lutego przybyło dużo ludzi do naszego domu ludzi których znałem byli to uczestnicy wojny ~~war~~ nazwiska podam później przychodzili pojedynczo czasem po dwóch a nawet ~~4~~ ²⁵ razem nigdy.

1/11 23

-2-

Przez 4 tydzień dni przewinęło się przez nasz dom około 80-100 osób
wśród Panów był Pan Kapitan którego już zapamiętałem oraz
dwój który byli 10-12 grudnia. Osobiście podglądałem jak
ci co wchodziło do stodoły wkładali wojskowe mundurzy
i czapki rogatywki podnieśli prawą dłoń do góry czapki
trzymali w lewej dłoni słow pustygi nie pamiętam
Czasło wśród tych ludzi byli Romanowski Bejgier Witkowski
oni odbierali przysięgę już przygotowywałem posiłki jedzenie
na 6 a czasem na 7 osób nie licząc ojca i siebie

po powrocie mamy braci i Babcie ojciec mój wyjechał na
3 dni do swojej siostry Ewy Ziolkowskiej wyjeżdżając było nauczycielką
przed wojną, po 1945 też pracowała jako nauczycielka dostała
dodatek za prowadzenie osiady w czasie okupacji

1 Pan Kapitan przyjechał pod koniec kwietnia 1940 roku
też przychodzili państwo którzy byli w noc 28-29 grudnia
~~28 kwietnia~~ Pan Kapitan był z innymi jednym nie znanym mi Panem.

28 kwietnia a może 29 do naszego domu przyjechał Pan Tomś
przed wojną do 1938 roku pracował w Radiostacji wieruniu
jego starszy brat był ~~podporucznikiem~~ ^{podporucznikiem} wojska wszedł do piwnicy
pod podłogą mieszkanca Słyszalim słowo Tomś ja mam dwu
synów uczęszczał mi ich do wojska wiem że chodili aby ~~też~~ podpisać
Folklister i wstąpił do policji zrezygnował z pracy historycznej
i był członkiem m Partii Pan Tomś był w noc jeszcze parę
raz jako policjant miejscowym ojciec mówił że to jest Kurzyn
już latem 1940 roku przywozi duże lampowe radio które było
schowane używał i obsługiwał go Józef Kiliński wicz. Był mianem
Kiliński wicz Słyszalim też słowo Tomś że oni mi nie będą
kupić gdyż moje Babcie matka żona były polkami a o bracie
już dowiedzą że ~~już~~ był oficerem

- Kwiecień 1940 roku. Wujek Józef Kiszkiewicz przedwojenny uczeń ^{seminarium} gimnazjum w Wymyślinie Kłdopia zaczął pisać na maszynie Copisat niemieckim. Sierpień 1940 roku. przybyła nowa Maszyna do pisania oraz powołano Smierdźwi denaturat aby zneutralizować go posypywano Karbid. ~~Kwiecień~~ - Maj w domu Wujostwa Kiszkiewiczów odkrył schowany aparat telefoniczny wojskowy i coś czego nie znam był to miny i aparat do wystrzelenia
- Od końca kwietnia 1940 roku przyjeżdżali różni Panowie rowerami byli to Marcinkowscy, Szykowscy, Bujehcy i inni byli bywali też nie znam mi wyglądający na sportsmenów później dowiedziałem się że były to kursy z Japanki Łączności i ktoś podporuczk- czcił tych ludzi otrzymała stopnie podporuczk. Wśród przyjeżdżających był Pan
- Olzhanowicz ~~to~~ pracownik kolejowy miał żonę i córkę która ukończyła szkołę teatralną bywała Pani Blondynka z ulicy Warszawskiej 8 gdy przyjeżdżali do nas było wówczas dużo pisania i czysto pachniał denaturat oraz Karbid
- Na ulicy Warszawskiej byłam 3 krotnie do 1943 roku przyjmowała mnie starsza Pani Wierchowki na drzwiach nie było w międzyczasie przychodziła znajoma Pani Blondynka której dawałam torbę z zawartością niebiała torbę miała podklejane dno co wiódłem z powrotem nie wiem. Bywałam pięciokrotnie na ulicy Kopernika u Pana Tomasa wiem że były to matryce "Wujek Tom" brał moją torbę i wychodził do innego pokoju a potem ją mi dawał z powrotem czasem były to papier z torunia zawsze wyjeżdżałam przed godziną 13³⁰ tak było ~~to~~ wszystko przygotowane aby o 14³⁰ być w domu

- ✓ Rok 1944. czerwiec w Nowogrodzie złapano pierwszą grupę. Aresztowano 12 osób 10 przywieziono 2 Lipna i powieszono. Koniec czerwca 1944 roku Aresztowano w Mazowie 15 osób pięciu zbiegło 10 przywieziono i powieszono na miejscu. do Mazowa jechali Nauczyciel Lipiński z Bobnejewic mowa o nim i wiadomości opine później miał kontakt z tamtejszym nauczycielem któremu pomógł fugować 1944 Wreszcie zaczął jechać rowerem [Okropna balonówka] do Wujka tak Karano mi nazywać osoby do których jechałem
- ✓ Ławaty Bejgier ~~Wroblewski~~ Szubekowo Witkowski
- ✓ 21 Bejgra czesto spotykałem w jego gospodarstwie powoję jego sekretarza Urszuli Gminy Bobnejewice jego nazwisko Bzewiecki
- ✓ W 1942 roku zaczął mnie wyzywać do Obrowa Jandecki Teodor i jego syn Artur jżdżącym do Kowalewa ul
- ✓ Szopena Stefania Jurka prowadziła krawiectwo po jej aresztowaniu do Jan Nitka piekarnia ul. Toruńska
- ✓ lub Bobryn piekarnia Teodor Jurka [przedwojny właściciel] Szef Niemiec w okresie okupacji
- ✓ Milerowy Adam Wisniewski zakład krawiecki
- ✓ Kłenkr Obory (brat) jego prawdziwe nazwisko Szubekowski
- ✓ Cieshocin Kosielną Głowacki czałem Ruminski
- ✓ Lubiec. Zakrawca Kato Miyna na ich ziemi Niemcy zbudowali baraki i trzymali juncow wojemnych Anglii
- ✓ jżdżącym do Nowogrodu Organista nazwisko nie znam tym tyko pseudonim "Rudy"
- ✓ Skape Koto Cheimzy Ziobrowski wozitem cos do broda
- ✓ Mazowie Bruzdenice pseudonim Kruk bywołim tam najmniej raz w miesiacu od początku 1943 roku.

- Oberz moja siostra tam jeździła kilka razy już w 1942 roku w 1943 roku byłam tam 3 krotnie dwukrotnie
- ✓ jechałam do krawca Wisniewskiego on przerabiał ubiór
 - ✓ zakonne które przwoziłam do domu Fotograf Wroblewski robił zdjęcia panom których nie znam w naszym domu przebrani za w stroje zakonników Ojciec odwoził ich do stacji kolejowej Turano
 - ✓ skąd przez Poczta jechali do Francji biletu załatwia Olszowski tak było dwukrotnie z wyjazdami do Francji w 1943 roku byli w domu dwój Anglik zbiegł z Lubicy oni zostali ułtani w
 - ✓ mundurach policjantów niemieckich. Im pomagała Pani z Warszawy skąd był mundur tego numeru oni władali językiem niemieckim rozmawiał z nim Józef Kiliński. Zostawili swoje adresy obydwoj byli z Londynu w wrześniu 1945 adresy te znalazła u nas Bezpłak i jej wzięła tak nie mogliśmy utrzymać kontaktu czy dotarli do Francji. Rok 1941. Jesienią byli u nas Żydzi dwie osoby w wieku średnim. Ojciec nie było w domu podczas poranku. Wśród żołtyni: policjant niemiecki z posterunku w Lubicy wyprowadził Metz mni i tych dwu Żydów postawił nas pod ścianę domu Łapytoli ich ich czy są Żydami Oni zgodnie oświadczyli że są "stara zakonna Niemcy przekonani byli że są katolikami. Żydzi byli wolni a my nie rozstrzelani. However Ojciec zmienił psa na bordziej złośliwego. Listopad 1942 roku przywiezioną młodą Żydówką nie miała dokumentów po tygodniu otrzymała Metrykę urodzenia wzięła ją od nas siostra Ojca Ewa Ziolkowska tą Żydówką spotkałam u zakonników w miejscowości Oberz pracowała tam jako Ogrodniczka jej też zdjęcia robił Wroblewski w naszym domu. Rok 1940-41 w domu naszym zrobiono schowek podziemny można było przechodzić pod domem do Stodoły 29 z tamtąd na 154 dostrzeżenie na 2000000

-6- 21/11/92

no w stodole używano powielacza jedynie gdy było bardzo mroźno w domu. lub u Kiliżkiewiczów

- ✓ Rok 1943 maj czerwiec Aresztowano około 40 osób z organizacji
✓ Lipnowskiej wśród nich dwaj Kiliżkiewicz Jan Kiliżkiewicz
Tadeusz Stalmierski Ramkau Marcinowski Grabowski

Łojko Brębińska Lipiec 1943 rok następują następujące
aresztowania Zygmunt Kiliżkiewicz Stefan Jurek Brębiński
Zakneńska zwolniona po 5m miesiącach
Rozanki razem około 60 osób część ostrzeżona została
wówczas mój Ojciec przesiedlił w Schronie i domu nie pokazał
się przez całą 3 tygodnie po tym okresie był przesłuchany
czy jeżdżąc do lasu nie spotyka "Band"

- ✓ Wyjawniam że mój Ojciec Stefan Ziolkowski oraz Jan Butler
dostali uprawnienia do poruszania się latem dobowego jako wozacy
drzewa z lasów do tartaków w Lubiczu Goluści Toruniu
Cierpicach kto to załatwił tego nie wiem

Do 2 Moje powroty.

Nazywam się Ziolkowski Franciszek syn Stefana i Cecyli
Kiliżkiewicz. do wybuchu II wojny koczującym szkłem szklę
podstawowy. Co wozili co przewoziłem nie wiem gdyż
pisma były w kierownicy roweru oraz ramie pod siedzeniem
jak dorota że posługiwano się mną mimo że nikt nie odbierał
żadnej przysięgi do listopada 1943 roku.

- ✓ Lato 1944 listonosz Szymon Szykowski przejeżdżąc w Sobniżewicach
był kilka krotknie rewidowany przetrącano jego mieszkanie w obawie
przed wpadką zastąpiłem go ja zawrę jechałem do "Wujka"
lub "Cioci" gdyż stawiłem rower utropną balonową brono ją
do zabudowań i tam wybierano lub wkładano materiały
często po wizytach tych z Torunio wozili torbę miała pod klejane
dno

~~Akt dotyż osoby~~ Po zakończeniu w

Moja dalsza praca po zakończeniu wojny chodziła na kursy w celu ukończenia Szkoły państwowej Kursy w Mińsku 1945-46 Szkołą odbywał się wieczorami. Gdy skończyłem szkołę państwową 15 września 1946 roku zostałem przyjęty do Powiatowego Gimnazjum a następnie Liceum w Gronowie. Złożyłem podanie do Powiatu o przyjęciu mnie na Wydział Leśnictwa. 1 lipca 1950 skierowano mnie do pracy w Zarządzie Powiatowym Związku Młodzieży Polskiej byłem z wyboru wiceprzewodniczącym. Około 15-20 lipca Berpiewa zrobiła akcję pokonania Miynowa jutry nocą spalił się częściowo wpytkie w okolicy Torunia. Podczas rozmowy z 1 sekretarzem Komitetu Powiatowego PZPR (Leoni Łakoty) powiedzianem że za tą akcję karałbym Koyos powiecie. Łakota powiedział jaki byłby pojźcień do Wojaka. 30 października 1950 roku znalazłem się ubrany w mundur podchorążego pamiłściacach promocyjnie pracowałem w aparacie wojskowym do 1955 roku. Od stycznia 1956 - do 1963 pracowałem jako Instruktor Komitetu Powiatowego następnie Wojewódzkiego i z powrotem od 1961 Komitetu Powiatowego do 1968 byłem członkiem egzekutywy Wydziału mowcowe złozenie legitymacji. Rok 1964 rozpocząłem pracę powiatkowo jako mistrz warsztatów. Od 1968 byłem kierownikiem warsztatów do 1976 roku. Po wypadku jestem inwalidą II grupy.

- ✓ Do organizacji A.K. zostałem przyjęty w listopadzie 1943 roku. Składałem przytisyje moim pseudonim „Wilga” wykonywałem polecenia (jaskółki) pseudonim) Jozef Kuliszkiewicz oraz mego ojca. Opisuje teraz znanych mi członków organizacji do których jeździłem i przekazywałem materiały lub je przywoziłem

1) J Stefan Ziolkowski Był obrońcą Ochotnikiem
w 1920 roku. pozostał w wojsku był podoficerem w
~~Baranowice~~ 82 p. Artylerii Baranowice po przewrocie
mojeowym 1926 roku przeniesiony do rezerwy. Ojciec miał
siostrę była przed wojną nauczycielką. W 1939 Ojciec 24
sierpnia został zmobilizowany brał udział w walkach
pod Kutnem i Obronie Warszawy. z Blonia transportem
przewieziony do Torunia skąd udało mu się zbiec
w tym czasie dużo żołnierzy wracało z tułaczki "wojenną"
Porządek Organizowania się opisał "Maj 1945 przyjechał
Jou ppłkownik czere ludzie stworzyła przysięgę że nie używani
swej przynależności gdyż to grozi wywozem na tybir
okolo 20 maja przyjechał samochód z żołdakami Radzieckimi
było ich 3 z opaskami żądali aby Ojciec pokazał im drogę
w tym momencie gdy Matka czestowała ich mlekiem wprzto
kresch ludzi którzy byli u nos przytkwili im pistolety zabrali
całą amunicję oddali im ϕ broń nie naleadowaną i obiecali
że jeśli się zjawia jeszcze raz to ich zniszczą. Ojciec moją
wstąpił do P.S.L. Od czerwca 1945 nekala nos Bezpieka
ciągłe kudzanie nocą rewizje tak było do sierpnia 1948
gdy pewnej nocy Ojciec musiał zjesc lytyhmagje dostał poi
szklank- wody. zawre szukali broni amunicji i wuie ezy
Ojciec nie nalezał do A.K. nie wstąpił do zbowidu

2) Romanowski Ignacy zamieszkały w Miynicu był podoficerem
kawaleryjskim plutonowy. Był dowodcą plutonu w czasie
Organizowania 1940 on oduberat przysięgę ad tyych podwłodnych
po wojnie pracował na tym gospodarstwie był Obecny gdy
28-29 grudnia był u nos Kapitan i jego koleczy

W czasie okupacji i po wojnie nie był prześladowany.
Zmarł w lutym 1986.

3) ✓ Jan Kiliński podoficer Wojska po zdemobilizowaniu zorganizował w Mińsku Organizację Strzelce zostawił komendantem przeprowadzono ćwiczenia wojskowe z młodymi ludźmi mieli do ćwiczeń Bronie palną Karabin i małokalibrową odbywali strzelania Rok 1939 zmobilizowany do Wojska Obrony Warszawy 14 ppiechoty Włocławek po powrocie pracował w cegielni Dubicz. 1943 aresztowany wysłany do Obozu Mauthausen ślad w połowie sierpnia 1944 udało się zbiec pozostał w okolicach Warszawy do której się ~~nie~~ przedostał powrót maj 1945 roku. Aresztowany przez Berpiękie w 1949 roku porot z więzienia w 1952. 30 grudnia uciekł w Rawicu następnie w Bytomiu Zmarł w 1980 roku. Wiem że brał udział w szkolniach strzelniczych stopień plutowy w ~~to~~ wojnie 1939 roku. nie wstąpił do ZBOWiD.

4) ✓ Zygmunt Kiliński rocznik 1914 Toruński ppiechoty kwatermistrz Brał udział w Obronie Warszawy powrót w listopadzie 1939 roku Brał udział w szkolniach awans do stopnia Kaprala aresztowany w 1943 roku przebywał w Stutthof później Filia w Gdańsku Po wyzwoleniu uciekł w Olsztynie powrót do domu lipiec 1945 nie był prześladowany przez Berpiękie gdyż jesienią 1945 wyjechał na ziemię zachodnie przyjechał w 1956 roku. Zmarł 1981 roku. nie wstąpił do ZBOWiD mianem weterana

5) ✓ Leon Kiliński udział w Obronie Modlina powrót jako cywil w październiku 1939 pracował w cegielni Dubicz 1943 uciekł przed aresztowaniem przebywał na terenie Polski w 1944 wysłany do Niemiec okolice Schwerting mieszkał w Mierzynie powrót Dubicz jest rezerwa brał udział w szkolniach awansował na kaprala

postanowi aby obecnie ujawnić Organizację opisać i porozmawiać z ludźmi którzy należeli

- 6) ✓ Alojzy Kiliński urodził się w 1900 roku. aresztowany w 1944 roku. siedział w Fortynie zwolniony i skierowany na prace przymusowe do Rumie powrót w 1945 roku. Mieszkał w Toruniu pracował jako nauczyciel zawodu. ~~na~~ adres Toruń ul. Jęłowicza 8 tel. 399-04
- 7) ✓ Jan Buller członek organizacji dostał upoważnienie do jazdy całonocowej jako wozak drewna z lasów mimo ostrzeżenia aby nie jechał do lasu zignorował uwagę Rumcy po dokonanej rewizji przywrzeli go do domu załadowali całą rodzinę i wywieźli na Żuławy. dwa krotnie do niego jeździł prof. Kiliński. o czym była rozmowa nawiem nigdy nie pytałem
- 8) Buller zmarł w 1987 roku
- 9) ✓ Józef Kiliński wicz. (Jankotka) pseudonim przed wojną uczył Gimnazjum w Wymyślinie koło Lipna dobrze znał język niemiecki w czasie okupacji skierowany do prac drogowych Rok 1940 kwiecień posiadał maszynę do pisania i dużo pisał Lipiec 1940 zmienił maszynę & na większą przybli powiełacz Co pisano i powielano nawiędziałem początkowo gdyż zabierał to historyk Lucjan Sujkowski Józef i Zygmunt Kilińskowie mieli radio które gdzieś chowali nigdy nie natrafiłem na jego ślad Od lipca 1940 do czerwca 1943 przyjeżdżał Pani z Torunia ul. Warszawska & przyjeżdżał Pan Olmanowicz też z Torunia Pani Zakrewna z Lubowa po ich przyjeździe było zawsze więcej ruchu pisania wyjazdów Tam też często wyjeżdżał gdzie nawiem był dowodem gdyż od siebie przysięgi

Wiem że brat udział w szkoleniach stopnia ~~nie znam~~

Po aresztowaniu jego brata Alojzego zakopani ~~to~~ Marzyna do Pisanie powieści i M Butelek z dokumentacją Jan zdaży zbiec następny nocz pyzki go aresztować w ich mieszkaniu zrywali nawet podłogi powroci w Marcu 1951/1945 Od Lipca 1945 systematycznie szukała go nocami Berpika W 1946 roku poruci do pracy w Bryceji Kobi. Olsztyn mieskał w Olsztynie później w Ostrodcie Aresztowano go júnieniu 1954 roku siedział w więzieniach do 1956 po uzyskaniu wolności ni był już zdolny do pracy leczył się w szpitalach Przyjeżdżał do Mińca chcieli znaleźć zakopane materiały ale zmiana terenu tad ogrod dom mieszkalny i zabudowania gospodarstwa były zniszczeniem zostały pobudowane nowe na innych miejscach pomagali mu dwaj bracia ale nie nic odnalaziono Zmarł w 1971 roku jako kompletny staruszek

9) ✓ Artur Sandeck: Obrows Obrońca Modlna brat udział w szkoleniach przed aresztowaniem przedostał się do okolic Warrawy (Legionowo) skąd wywieziono go do pracy pod Belgię Po powrocie przyjechał należał do P.S.L. rozmawiał z Ojcem oraz kilirkiewiczem Alojzym

10) ✓ Feodor Sandeck posiadał woz z podwojną demnicą można było wozie całe karabiny miał prawo celodobowe do wywozu drewa przyjeżdżał w pewnych odstępach czasu do Mińca Feodor Jabłonski uważam że stembał zabierał broń dostarczaną przez Oficera niemieckiego który przyjeżdżał z oddziałem na ćwiczenia do Mińca zostawiał swój samochód w zabudowaniach Jabłonskiego tak było od Czerwca 1940 do listopada 1943 rok Sandeck miar ukonieczone gimnazjum był legionistą ~~o~~ stopień plutonowy

Zmarł w 1961 roku

11) V Lucjan Sujkowski żołnierz w reineria Łacnoisioowiec podoficer. W czasie okupacji Łacnois w Bobrejewicach mieszkał w Łazynku to on rozkowił pierwsze ulotki gazetki parokrotnie kontrolowany przez policje niemiecką. A
 Abz nie było wpadki przypadkowej uzgodniono prawdopodobnie że przeniecie wozie wyżej wymieniony niechciał ujawnić działalności ani wspomnień mieszka w Cheimż ul. 19 Października telefon 825-12. jest członkiem Zbawidz jako uczestnik wojny z 1939 roku on na pewno znał więcej ~~12~~ ~~13~~ anizeli ja ludzi którzy byli członkami organizacji

12) V Stefan Sujkowski przed wojną uczeń gimnazjum w Toraniu początkowo pracował w gospodarstwie następnie w łemietwie Bobrejewice. Po wojnie ukończył szkołę leśniczą był leśniczym daty zgonu nie znam

13) V Bujahy było 3 braci dwaj to żołnierze w reineria cześciwo i między braci udział w szkoleniach ten o pseudonimie "Kaczka" odbierał mój rower i to że on nie brał udziału w kursach pracował w gospodarstwie Wiem że to on jechał do Nowogrodu gdyż raz "Rudy" przekazał coś przemyśle dla "Kaczki" raz "Kaczka" coś przekazał dla "Kruka" w Mozowszu to znaczy że nie tylko ja tam jechałem z gazetkami

14) Jan Łaskowski żołnierz w reineria obrońca warszawy wywieziony w 1943 roku w marcu na prace do Niemiec po powrocie członek P.S.L. przetrasany cześciwo bez Bezpieczeństwa nie wstąpił do Zbawidz zmarł w 1986 roku.

- 15 ✓ Stanisław Piotrowski zainicjował wnieście zmobilizowany 24 sierpnia ludzi w Obronie Warszawy wywieziony na prace przymusowe zmarł w 1986 nie wstąpił do Łbowa
- 16 ✓ Bejgier sierżant wojska uczestnik wojny był szefem ~~Kompanii~~ Kompanii Zamordowany na miejscu zamieszkania w 1943 roku nie zdradził miejsca ani kto należy do organizacji uważam że obowazda szefa objął po nim objął mój ojciec gdzie wiedział ~~to~~ gdzie była schowana dokumentacja którą przyniósł podsłuchalem rozmowę z "jankisem" jaką prowadzi ojciec na temat Bejjera i co z tym zrobić aby przetrwała w/w materiał w Ławach
- 17 ✓ Wacław Rybicki pseudonim "Rydek" brat udział w szkoleniach wywieziony na prace lub może ucieczka powiat w 1945 roku należał do PSL. Berpita nie było ~~go~~ go do 1948 roku nie wstąpił do Łbowa mieszka w Bobrownikach żyje
- 18 ✓ Lucjan Piotrowski uniknął przesładowań zajmował się Handlem jechał często do Torunia Lucjan Włocławka nie ujawnił się nie wstąpił do Łbowa mimo że był zmobilizowany w marcu 1945 do wojska. Zmarł w Bobrownikach 1987 rok
- 19 ✓ Teodor Jabłonski był na przystanku miał dobre położone gospodarstwo ~~to~~ nad brucą w 1940 roku przyjechał tam Oddział wojska niemieckiego Opicar zastawiał u niego swój samochód tam wchodził do ich domu pić mleko tak było do 1943 roku oddział ~~ten~~ ten bywał 1-2 razy w miesiącu wiem że ten Opicar sprzedawał broń amunicję gdzie było to wywożone wiedział Teodor Sundecki i Józef Kulisiewicz. Jan Buller też parę razy jechał do Jabłonskiego

- 20 ✓ Feliks Janowski przysięgł od niego odbebrać Romanowski
od 1941 utrzymywał się między innymi w Toruniu żyje
ul. Nowicza 140 ma się zgłosić do organizacji AK.
- 21 ✓ Szymon Berpyski żołnierz w czasie wojny nad Bzurą był
na przysiędze między innymi w Mińsku wywieziony na prace przymusowe
powrót w 1945 roku to on przekazał w wywołanego oporu na Sybir
nie wstąpił do Zbawienia zmarł w 1987 roku.
- 22 ✓ Jan Berpyski pseudonim Indyk był na przysiędze od 1942.
utrzymywał się po zakończeniu wojny ekorował na płucach zmarł w
1947 exilony przez Berpyski brał udział w szkoleniach
- 23 ✓ Marcinowski był 3 braci + ojciec nekony przez Gestapo zmarł
24 w 1943 po rewizji i biciu w lipcu 1943 roku
25 Marcinowski przyjeżdżał na ćwiczenia dwój był z innymi
indzielni w wózkach pod Miławą
- 26 ✓ Tadeusz Starobinski Arystowicz przez Gestapo w 1942-43 wywieziony
do Stutthofu. po wyzwoleniu wrócił do wojska był
podoficerem zawodowym obecnie mieszka w Głubczycach
- 27 ✓ Franciszek Grabowski żołnierz w czasie wojny był na przysiędze Arystowicz
w 1945 lipiec ślad po nim zaginął brał udział w kursie podoficerów
- 28 ✓ Jakub Reuminski żołnierz w czasie 1939 roku Armia Kraków
był na przysiędze uczestniczył na kursie podoficerów miał stopień
kaprała wywieziony w 1943 roku po powrocie żył w ul. 24
Wyzemigrował w 1946 roku nekony przez Berpyski nie znany
Solnych lasów.
- 29 ✓ Jan Janowski był na przysiędze w czasie okupacji pracował przy
budowie drogi uczestniczył na szkoleniu po wyzwoleniu wrócił
do wojska nie wstąpił do Zbawienia zmarł w 1985 roku.

- 30) ✓ Zbigniew Ramkowi Odbywał przysięgi był dowódcą szwadronu
 nie znam jego rejon to cały obszar Obror Gminy Nowogrod
 Bobnejewice i dalej na powiat Lipno w raz z nim bywał
 "Kapitan". Samego Ramkowi spotkałem dwa razy u fotografa
 "Wróblewski" pseudonim "Jowa" później "Wilk"
 Zbigniew Ramkowi Mianka Obecnie w Poznaniu
 Adres Zbigniew Ramkowi Poznań ul. Ścianańska 32. Kod 60-178
 Telefon 273-880 Dzielnica Junikowo
- 31) ✓ Andrzej Ramkowi mieszka w Bobnejewicach telefon 817-13
 gdzie spędził lata okupacji niewiem był kucharzem obecnie
 jest emerytem
- 32) ✓ Czesław Wróblewski przedwojenny podoficer zawodowy broni
 pancernej. W latach okupacji mieszkał w Szembekowie miał
 zakład Fotograficzny. przysięgę odbywał od niego Zbigniew Ramkowi
 był skrzynką kontaktową Aresztowany czerwcu może maj 1943
 zesłany do Mauthausen. Po zakończeniu wojny pracował na
 różnych stanowiskach Odsiadł w Szubinie Obecny adres
 Czesław Wróblewski ul. Browarna 3 Szubin
 robi zdjęcia dla potrzeb organizacji jest członkiem Związku
- 33) ✓ Edmund Wróblewski przedwojenny i wprzeznaczony przez okupację
 oboco w którym przebywał nie znam miejsca obecnie w Gdańsku
- 34) ✓ Zenon Wróblewski aresztowany w 1943 roku sierpień ślad po nim
 zginął ojciec jego zamordowany w 1943 sierpień na miejscu
 Okupant nie miał tego zawiadomić o jego śmierci
- 35) ✓ Piotr Witkowski Oficer był dowódcą (chyba plutonu)
 nie był szkodowany przez żadnego okupanta nie wykonywał żadnej
 działalności był na przysiędze byłem w jego gospodarstwie po aresztowaniu
 Wróblewski parę razy Po wojnie przeciwnik detenspiracji w PRL
 Przysiędze

od września 1944. Kardynalowa 16 plutonu miał oddział partyzancki
którego dowódcą był od 6-10 ludzi

11/34

- 36 v Alfons Fidyk pseudonim "Boćka" poznany go w 1944 roku
pracował jako robotnik w gospodarstwie niemieckim miał
skóconą żłtę rólnią był wyśledzony z własnego gospodarstwa
nie ujawnił się nie znam żadnych jego losów ale już nie żyje
jego najmłodszy brat zwał się jako Komendant Milicji a później
pracownik Bezpieki w Bobrownicach.
- 37) v Lipiński ^{Stanisław} nauczyciel w Bobrownicach przerwano z nim
kontakty już w grudniu 1942. uważano go za kolaboranta
i było to prawda odjechał razem z Niemcami i ślad po nim
zginął gdy był jeźdźcą na gwałt w Warszawie
Osobą przed nim aresztowany Stawowski z Mazowia
- 38 v Ruminka Bobrownice imię nie pamiętam pseudonim
"Bogatka" po zamordowaniu Bejjera był tam parę razy
to ona ostrzegła przed Nauczycielem Lipińskim że on spotyka
się w Lipnie z konfidentem mającym grupę prawniczą
w polski po ewakuacji
- 39 v Bzwicki spotykał go u Bejjera wiem że był w Obozie
po aresztowaniu Pracował jako sekretarz kasy gimnazjum w
Bobrownicach był członkiem Związku.
- 40 v Jerzy Rozanski przed wojną uczył w gimnazjum był nie
przystąpił w czasie okupacji pracował jako robotnik
Po zakończeniu działań wojennych nie dotrzymał przysięgi
ujawnił się wiele razy był tamtych przez Bezpiekę Lipnowską
bardzo żałował że zaufała kłamstwu o Amnertii
Pracował jako główny księgowy w fabryce Dubieru. wiem że zmarł
- 14X. Stanisław Wernerowski brat udeśli w szkołach często
widziałem go w rozmowach z Jankowską "Kubickim" prof.
pracował w własnym gospodarstwie miernie w Krobi

42. Adam Wisniewski Miłuszewy Krawiec posiadał swój zakład zainicjował wreszcie Obronca Warszawy w wojnie pisarz Baonu wiem że przerobił na potrzeby organizacji ubióry szalone oraz mundury policyjne niemieckiej elity ludzi którzy jechali do Francji przed powstaniem wyjechał do Warszawy ranny w czasie powstania pozostał w Miłanowku. tam też zmarł mianem na ulicy Piotra Skargi 11 jego wyjazd zolatami koleją "Olszanowice"
43. Władysław Stwierc zainicjował wreszcie zmierny w Miłanowku zbijał przed aresztowaniem przedostał się do AK Ziemi Kieleckiej po zakończeniu wojny używał mianem odnowienia bojów tak mówi jesienią 1945 daty ich korow jego nie znam
44. Zakreślona dubiorz na ich Ziemi niemiecy zbudowali Baza oboz dla jeńców wojennych Angielskich była operacyjna uważam że ona też przynosiła i wynosiła medunki rozkazy oraz gazetki Aristotowa u 1944 roku więcej tej Pani już nie spotkałem
545. Stefania Jwicka Kowalko posiadała zakład Krawiecki jechał tam parokrotnie ul. Szopena Aristotowa sierpień 1943 roku siedziała w kabinie skład wywieziono ją do Obozu po wojnie wstąpiła do szwadronu jako więźniem Obozu. przeniosła się do Gdyni jej Adres Gdynia ul. Zgody 13 m. 9. telefon 21 08 67 od trzech lat nie rozmawiałam z nią wiem że w Kowalku zmarła jej Babcia Alfons Jwicki
646. Jan Nitka po aresztowaniu Jwickiej on odbił osiemnie materiały pamiętam jego pseudonim "Piórnik" zainicjował wreszcie 1945 wywieziony na Sybir. powrot w 1949 roku wyjazd do Gdyni wiem że pracował na jednostkach pływających

47 ✓ Majewski Lubiec obrońca Modlina był na przystanku
kierowniczym na 22 kolonie jego dalszych losów nie znam
tylko tyle że miał jeszcze dwa braci może onim więcej
wiedzieć Leon Kiliński

48 ✓ Wacław Rybkowski mieszkał w Lipnie aresztowany
w 1943 roku oboz w Mauthausen może onim wiedzieć
coś więcej Czesław Wróblewski z Lubina

49 ✓ Zofia Brubinska Nauczyńska Wymyslin K/Lipna
aresztowana 1943 rok zesłana do obozu prawdobopolobna
po powrocie przemieszła tu na ziemię zachodnie gdzie Niemcy
zamordowali jej męża w 1944 roku.

50 ✓ Babicki Lesniczy Olszanka Lesno przeciw celi
okupacyjnej po wojnie nie ujęty tu kontakt z nim miał
mój ojciec Jan oraz Jan Buller więcej o nim może
wiedzieć Ramon gdzie znał tu

51 Ani Rotochowiec Toruń ul. Panieńska pracownik na kontakcie
Toruń kontakt miał w czasie drzewa ja tylko dwa kroki
wiem że w latach 49-52 siedział razem z Janem
Kilińskim na floku w więzieniu reklamie za
posiadanie broni i amunicji dalszych losów nie znam

52 ✓ Ziobrowski Skarpe K/Cherimny było to gospodarstwo
i dom stojący obok dwukrotnie jeździłm wioząc coś
dla "broda" wiem że "broda" to ukrywający tu
Kapitan Wojska z garnizonu Cherimno mieszkał po wojnie
w Grudziądzu dalszych losów nie znam

53 ✓ Teodor Zwicki Dobryń piekarnia pierwszy raz byłm
koniec marca 1942. rok wiem że on ukrywał tu przed
Niemcami już od początku wojny 1939 roku. Co pierwszy raz
wiozłem nie wiem bo mój rower brano i chowano a do

torby wkładano chleb który braci odemnie prof.
Kaliniewicz lub mój Ojciec nigdy nikt inny
Pod 1945 został aresztowany przez Rosjan po pięciu
dniach uciekł z podróży utrzymał tą sukate 90 Bezpieka
W 1946 wyjechał do Gdyni pracował jako robotnik dekarstwa
mierzył na ulicy Abrahama numeru nie pamiętam
ale zapewne bym tam trafił

- 54 Boniecki ^{Henryk} Małczyce widziałem go na ftecolniach
kontaktów nie utrzymałem dalszych losów nie znam
- 55 Jan Ossowski żołnierz w czasie walki pod Mławą
udział w przysiędze po wojnie wyjechał z Miłynca
pracował w Toruniu ~~na kolei~~ jako kolejarz
- 56 Głowacki Cieshoćin obsługa kościoła dostarczał
materiały czasem do zakrycia kościoła tam był
schowek czy należał do organizacji nie wiem
- 57 Ruminski prowadził sklep i gospodarstwo tam byłem około
kry razy może 5 @ Cieshoćin
- 58 Nowogrod Organista nazwiska nie znam pseudonim
"Rudz." torbę pozostawiłem pod schodami po skoncowaniu
modlitwie brałem ją i wracałem do Miłynca
- 59 Nitecki Lubisz Apteka ten zastuiony aptekarz
przekazywał mej Mamie Cecyli Ziolkowskiej przygotowane
własniej paczki były dość duże zapewne starannie
upakowane w specjalnej torbie te paczki wywoził mój
Ojciec Jan Buller czasem braci prof. Kaliniewicz.
Czy Nitecki należał do organizacji nie wiem

60. Jan Kierbowicki zainicjował wreszcie po aresztowaniu
 Kierblewskiego on był fotografem do uwolnienia wcielony
 ponownie do wojska dorobił się stopniem sierżanta czy należał
 do organizacji tego nie wiem jego adres Sosun ul. Rysia 24
 telefon 294-38 należy do zbawida uważam że wiedział o
 działalności

Wyjaśnienie

przypominam tobie rozmowę z Janem Kilińskim wczem był
 rok 1946 kwiecień lub maj mówi że ten kapitan
 nazywał się Chojnacki lub Chojęcki chodzi o tego który
 w grudniu ¹⁹³⁹ na początku 1940 organizował służbę bezpieczeństwa
 Golski wymieniam że dwa nazwiska gdyż dobre nie
 zapamiętałam wymowy a nie chciałem pytać jeszcze raz

Sprawa spotkań była zorganizowana w ten sposób
 że Józef Kiliński wicz oraz inni mi nie znani
 najmniej dwa razy w roku organizowali zdjęcia dla
 miejscowej ludności przy kościołach parafialnych
 tak było w Lichocinie Nowogrodzie Bobrejewicach
 Wywierano opłatanie że Fotograf będzie robił zdjęcia
 do dowodów a czasem i rodziny czekając na zdjęcia
 członkowie organizacji mieli wyznaczoną okazyję
 otrzymać odpowiednio rozkazy zadania zdać raporty
 tym przedłożonym. ~~W rzeczywistości~~

Jeśli chodzi o pomoc aresztowanym to wiem że
 co pewien czas były wysyłane paczki na konkretne
 nazwiska tą sprawą zajmowała się moja mama
 Ciocia Ewa Ziolkowska w M. Lurzewach Wisniewski
 Kowalowie na ulicy Torunskiej Grodzickie lub Grodzieniską

11/42

dom zaraz przy piekarni po lewej stronie idąc
w kierunku Torunia

Rok 1944 w Mierzynie utworzono oboz dla
żydów. Były maltretowane brak odpowiedniego
ubioru butów wyprzedniała. Okoliczna ludność
w miarę możliwości pozostawiała chleb ~~na~~ w miejscach
gdzie one przechodziły do pracy najlepiej było tym
które pracowały przy budowie umocnień ziemnych
okopów schronów tam można było pozostawić im
owoc warzywa jakiś buty chleb trzeba było
to robić bardzo ostrożnie gdyż groziło to śmiercią
w razie przyłapania

Przypominam sobie że Wojciechowski właściciel Miłyna w związku
dostarczenia mąki z której kobiety robiły chleb dla partyzantów
uważam że był czynnikiem organizacji w mar 1945
tak samo Fokinscy z zamieszkałymi w związku blisko Miłyna

T: M: 329/938 Pom. Lipno

Ziótkowski Franciszek

W. Karty informacyjne

lc. 3

M-329

Lipno 1
AK

Ziótkowski .. Franciszek
obecnie Tomni tel 213-424

nr. 1926?

1990

imp od p. Grelczyk z d. Kilińskiewicz
Kontakty Ziótkowski z Kilińskiewicz
298 tel M-306

52

funkcja dwuobrotowa
w prowadzeniu epistolarnym
doce niedużym pamiętaniu
zdróżka ludzi organiz-
acji

moje pseudonim "Wilga" Lipno A.C. 2

Franciszek Ziobkowski
Sra 1 Lipno

do organizacji zostalem przyjęty
w 1943 roku. Wykonywałem posługę
mojego ojca o. w. Józefa Kłuskiwicza
człowieka Ignacego Romanowskiego
jako tym przewożącym różne materiały
których treści nie znamy i udzielił
mi kompletną wyprawę na pracę
która została mi przekazana do
gotowej powrot Lipno brak ze brodem
udzieli do przebie końca 1944 roku. [tel. 213 44

Franciszek Ziobkowski. 10m w. Wola Landowa 175p

Liótkowski Franciszek

Lipno 3
182

zob. Liótkowski B., Polska
Podziemna na Kujawach...
Torun 2008, s. 290, 299, 301,
305.

MS, II 15

namy usheremnie JMM

Torun

M-329

AK
Lipno

ZIOLKOWSKI FRANC.

Ziótkowski Franciszek

